Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Image not found or type unknow

Державний обліковий номер: 0826U001667

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 15-05-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Білоцерківська Олександра Михайлівна

2. Oleksandra M. Bilotserkivska

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 052

Назва наукової спеціальності: Політологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Політологія

Дата захисту: 14-05-2026

Спеціальність за освітою: 053 Психологія

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 0000000000

Місцезнаходження: 00000, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 12530

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 11.15.19, 11.15.29, 11.15.91, 11.15.01, 11.01.11

Тема дисертації:

1. Легітимність інститутів публічної влади в Україні в умовах воєнного стану

2. Legitimacy of Public Authority Institutions in Ukraine under Martial Law

Реферат/анотація:

1. Сучасні світові процеси, що характеризуються гібридними викликами та повномасштабними збройними конфліктами, докорінно трансформують суспільні відносини та ставлять перед державами безпрецедентні інституційні виклики. Традиційні джерела легітимності влади, засновані виключно на формальних процедурах, виявляються недостатніми для забезпечення стабільності та консолідації суспільства в умовах екзистенційної загрози. На перший план виходить прагматична легітимність, яка базується на реальній ефективності інститутів влади, їхній здатності забезпечувати безпеку, порядок і задоволення базових потреб громадян, а також гарантувати збереження суверенітету держави як такої. У цьому контексті український досвід протистояння повномасштабній російській агресії є унікальним для наукового осмислення. Він демонструє, як у кризових умовах лімінального стану (концептуалізованого В. Тернером), що характеризується кризою та невизначеністю, суспільство формує нові критерії довіри до влади. Це вимагає

виходу за межі класичних наукових парадигм та застосування міждисциплінарних підходів для аналізу феномену легітимності під час війни. Таким чином, дослідження динаміки легітимності інститутів публічної влади в сучасному українському контексті є надзвичайно актуальним, адже дозволяє виявити нові джерела та механізми її формування, що є критично важливим для розуміння шляхів забезпечення стійкості держави та формування сучасної політичної нації. Наукова новизна та теоретична значущість наукової праці полягають у тому, що: уперше: 1) розроблено та обґрунтовано концепцію екзистенційної легітимності, яку визначено як унікальну модель легітимності, що виникає в умовах прямої загрози існуванню нації та держави. На відміну від традиційних форм, ця легітимність ґрунтується не стільки на формальних процедурах, скільки на глибинній вірі суспільства в здатність інститутів влади забезпечити його виживання. Ключовими критеріями такої легітимності є єдність, ефективність та справедливість інститутів влади; 2) розширено методологічний інструментарій політологічного дискурсу за рахунок використання концепції лімінальності (В. Тернер). На основі цього підходу розроблено схему траєкторій трансформації держави і суспільства в умовах лімінального стану (конструктивний та деструктивний сценарії розвитку). Аргументовано, що Україна є унікальним прикладом конструктивного сценарію, де інститути влади стали основою для колективного опору, на відміну від деструктивного сценарію, що призвів би до розпаду держави; Удосконалено: 1) наукові підходи щодо аналізу повноважень та функціональних трансформацій інститутів публічної влади в умовах правового режиму воєнного стану. Визначено ключову роль Збройних Сил України та місцевого самоврядування як базових інструментів легітимації державної влади в умовах воєнного стану. Доведено, що їхня синергія забезпечила створення стійкої горизонтальної мережі взаємодії та життєдіяльність інститутів держави на місцях; 2) твердження щодо ролі децентралізації та інститутів громадянського суспільства як ключових елементів системи національної стійкості, що доповнюють та підтримують інститути публічної влади; 3) аргументовано, що в умовах війни легітимність влади формується на перетині прагматичної ефективності (здатності забезпечувати безпеку та порядок) та глибинної довіри громадян, що виникає в умовах спільного переживання та боротьби за суверенітет; 4) теоретичні положення щодо взаємодії традиційних (формальних) і нетрадиційних (прагматичних) джерел легітимності в умовах війни. Продемонстровано, що в екстремальних ситуаціях прагматичний компонент набуває домінуючого значення. Дістали подальшого розвитку: 1) положення щодо двовекторної (біфуркаційної) динаміки суспільної довіри до інститутів влади в умовах війни, що підкреслює її нестабільний характер та залежність від ефективності функціонування цих інститутів; 2) наукові доробки щодо впливу зовнішніх (російська агресія) та внутрішніх (корупція) факторів на формування та ерозію легітимності. Обґрунтовано, що корупція в умовах війни сприймається українським суспільством не лише як соціально-економічна, а й як екзистенційна загроза національній безпеці, що підриває неформальну «суспільну угоду» про солідарність і порушує принцип справедливості. Окрім того, корупція є загрозою євроінтеграційним процесам, оскільки підриває довіру міжнародних партнерів та сприймається як перешкода на шляху до повноцінного членства в ЄС; 3) теоретичні положення щодо системної резильєнтності (стійкості) як ключового феномену, що базується на синергії між вертикальною ієрархією та горизонтальною солідарністю.

2. Modern world processes, characterized by hybrid challenges and full-scale armed conflicts, are radically transforming social relations and posing unprecedented institutional challenges to states. Traditional sources of legitimacy of power, based exclusively on formal procedures, are insufficient to ensure stability and consolidation of society in conditions of existential threat. Pragmatic legitimacy comes to the fore, which is based on the real effectiveness of institutions of power, their ability to ensure security, order and satisfaction of basic needs of citizens, as well as to guarantee the preservation of the sovereignty of the state as such. In this context, the Ukrainian experience of confronting full-scale Russian aggression is unique for scientific understanding. It demonstrates how, in the crisis conditions of the liminal state (conceptualized by V. Turner), characterized by crisis and uncertainty, society forms new criteria of trust in power. This requires going beyond the boundaries of classical scientific paradigms and applying interdisciplinary approaches to analyzing the phenomenon of legitimacy during war. Thus, the study of the dynamics of legitimacy of public authority institutions in the modern Ukrainian context is extremely relevant, as it allows us to identify new sources and mechanisms of its formation,

which is critically important for understanding the ways to ensure the stability of the state and the formation of a modern political nation. Scientific novelty and theoretical significance of the work. for the first time: 1) The study develops and substantiates the concept of existential legitimacy, defined as a specific model of political recognition that emerges under a direct threat to the nation's survival. It is demonstrated that, unlike procedural forms, this model is rooted in the collective belief in the institutions' capacity to ensure state survival, with unity, effectiveness, and justice serving as the pivotal criteria; 2) The study utilizes Victor Turner's concept of liminality to analyze the transformation of the political system amidst warfare. Building upon this framework, the author develops a proprietary scheme of liminal state trajectories, identifying Ukraine as a unique case of a constructive scenario. Within this model, state institutions are shown to have emerged as focal points for social consolidation rather than not destruction of social space. refined: 1) Scientific approaches to analyzing functional transformations of power under martial law. The study identifies the specificities of managerial dualism (the interaction between military administrations and local self-government bodies) and demonstrates that the system's legitimacy during this period is sustained by the synergy between a rigid security vertical and a flexible horizontal network of communities; 2) The conceptual understanding of decentralization as a strategic foundation for national resilience. the following has been further developed: 1) Provisions regarding the dual-vector (bifurcation) dynamics of public trust in government institutions during warfare, emphasizing its volatile nature and direct dependence on institutional performance; 2) Scientific findings on the impact of external (Russian aggression) and internal (corruption) factors on the formation and erosion of legitimacy. It is substantiated that during wartime, corruption is perceived by Ukrainian society not merely as a socio-economic issue, but as an existential threat to national security that undermines the informal 'social contract' of solidarity and violates the principle of justice. Furthermore, corruption is identified as a critical threat to European integration, as it erodes the trust of international partners and serves as a barrier to full EU membership; 3) Theoretical propositions on systemic resilience as a pivotal phenomenon rooted in the synergy between vertical hierarchy and horizontal solidarity.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Білоцерківська О.М. Реформа децентралізації в Україні та ініціатива «Східного партнерства»: співпраця у розвитку локальних демократій. Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. 2024. Вип. 54. С. 173–182.
- Білоцерківська О.М. Легітимність інститутів місцевого самоврядування: виклики адміністрування та стратегії стійкості в умовах воєнного стану. Актуальні проблеми філософії та соціології. Розділ Політологія. 2025. Вип. 51. С. 210–218.
- Білоцерківська О.М. Легітимність та лімінальний стан: виклики для інститутів публічної влади в умовах війни. Науковий журнал «ПОЛІТИКУС». 2025. Вип.1. С. 32–39.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Куц Галина Михайлівна

2. Halyna M. Kuts

Кваліфікація: д. політ. н., професор, 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7263-1958

Додаткова інформація: https://www.webofscience.com/wos/author/record/3947015

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Поліщук Ігор Олексійович

2. Ihor O. Polishchuk

Кваліфікація: д. політ. н., професор, 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6864-4425

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Григорія Сковороди, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Польовий Микола Анатолійович

2. Mykola Polovyi

Кваліфікація: д. політ. н., професор, 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7283-3528

Додаткова інформація: Google Scholar https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=thUuyk0AAAAJ; Web of Science: www.researcherid.com/rid/N-6016-2017; Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57221233530

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Безрук Олександр Олександрович

2. Oleksandr O. Bezruk

Кваліфікація: к. політ. н., доц., 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4963-5707

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дерев'янко Сергій Миронович

2. Serhii M. Derevianko

Кваліфікація: д.політ.н., професор, 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3848-7072

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

Код за ЄДРПОУ: 02125266

Місцезнаходження: вул. Шевченка, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Денисенко Ірина Дмитрівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Денисенко Ірина Дмитрівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Новолокін Антон Володимирович
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна